

Az elmúlt 20 esztendő céltudatos fejlesztőmunkájának eredménye olyan fafeldolgozó kapacitás lett, amely az erdőgazdaság adottságaira alapozódik, és képes

gyenge minőségű alapanyagból is magas értékű készterméket

gyártani. Kialakult a fakitermelés és a fafeldolgozás egymásra utaltsága, amely egyre szorosabb együttműködésre készíti az erdészeteket annak érdekében, hogy minél jobban hasznosuljon a pilisi erdők hosszú évtizedek alatt megtermelődő fája.

A VADÁSZAT ÉS A VADGAZDÁLKODÁS EREDMÉNYEI

CSADA FERENC

A Dunazug erdészetileg és vadászati-
lag hosszú időn át kincstári birtok volt. A Visegrádi-hegység területe rendkívül szabdaltnak, a változatos élőhely és a bő források jó búvóhelyet kínálnak a vadnak. A Duna észak és kelet felé lezárja a területet, amely szarvasok telelőhelye. Elődeink felfigyeltek erre és királyi vadászterületet alakítottak ki.

Térségünk a második világháború után is vadrezervátum maradt, nem adták bérbe. A visegrádi erdészet területe adta a jelenlegi, 40 ezer hektáros üzemi vadászterületünk magvát. Ezt bővítették elődeink. Fénykorát az 1967. évi bérbe adások előtt élte, amikor a vadászterület határa Budapesttől a bécsi úton, Dorog—Esztergom térségébe vezetett. Ezt még kiegészítette a Gerecsében (Gombápuszta) egy 4500 ha-os vadászterület. 1964. augusztus 1-jéig 60 ezer ha vadászterület tartozott összesen az akkori Pilisi Állami Erdőgazdasághoz. A háború utáni vadbőség megteremtése és a vadászterület növelése terén elévülhetetlen érdemeket szerzett *Dvorák Oszkár*, az akkori pilisi vadászati főfelügyelő. 1964-től a vadászati jog az újonnan alakult Visegrádi Állami Vadgazdasághoz került, s annak felszámolásakor, 1969. január 1-jén került újra vissza a jelenlegi Pilisi Állami Parkerdőgazdasághoz.

A vadgazdálkodást és a vadászatot négy erdészet szervezésében végezzük. *Nem hoztunk létre vadász-erdészetet, abból az elgondolásból, hogy az erdészet és vadászat gonджа egy kézben maradjon.* Általában a kerületvezető erdészek vadásztatnak, de dolgozik még né-

hány kerületvezető vadász is kapcsolt munkakörrel. Ez a szervezés rendkívül fellendítette a vadásztatást, egy időben negyven külföldi vendéget tudunk fogadni egyéni vadászatra.

Meggyőződéssel állíthatjuk: jelenleg tudjuk, mennyi vadunk van. Sok éven át abba a hibába estünk — mint legtöbbször az országban —, hogy nem voltunk képesek számba venni a szarvast. Nagy tévedéseinkre enyhítő körülmény, hogy a Pilis erdőrengetegének igen erős szívóhatása van és a téli vadvonulás sem közömbös.

Az üzemterv szerint 700 szarvast, 550 őzet, 350 muflont, 300 vaddisznót bír el vadászterületünk. Ma még minden vadfajból több van; felemelt vadlelővési tervvel és a vadászati idényen kívüli lelővésekkel igyekszünk megközelíteni a fenntartható állományt. Felkészülünk arra is, hogy a jövőben a kiadásokkal legalább azonos árbevételt érjünk el, mert tudjuk, hogy a vadállomány csökkenésével nem lesz kevesebb a ráfordítás.

A 700 db-os létszámú, 1:1-es ivararányú, ideális kormegoszlású szarvasállományból évente 35 db, 4—12 éves bika fog terítékre kerülni, ami négy és félszer kevesebb a 15 éves átlagnál. Két 200—300 ha-os vadaskert tudja majd a kieső árbevételt pótolni. Az első kert létesítését Visegrád—Dunabogdány között, Kühlenberg-hegy körzetében már elkezdtük. A vadaskertet elhagyott és időközben aljnövényzettel beerdősült mezőgazdasági területekből, rontott és gyenge fatermesztést mutató erdőkből ala-

kíttottuk ki. A tervezett vadsűrűség: 1 db szarvasegység/ha.

A szarvas, az őz és a muflon trófeák egyedeinek 98%-át, a vaddisznónak pedig 30%-át külföldiek lövik le. Ezzel a

módszerrel érjük el, hogy 1988-ban a vadászati exportterv 17 millió, az összes árbevételi terv 21 millió forintot tett ki. A várható ágazati eredmény 3 millió forint. A trófeák alakulását a táblázatok mutatják.

Állományszabályozás (db)

	Szarvas	Őz	Muflon	Vaddisznó
1969—1987 között lőtt	8962	2158	1631	7569
Éves átlag	472	114	86	398
1988. évi terv	550	210	250	400

Gímszarvasbika-trófeák 1983—1987 között

Év	Lőtt bika (db)	Arany	Ezüst	Bronz	Összes érmes	%
1983.	178	—	5	25	30	17
1984.	136	—	4	19	23	17
1985.	151	1	5	19	25	17
1986.	127	—	2	18	20	16
1987.	146	3	5	20	28	19
Összesen:	738	4	21	101	126	17,07

Őzbaktrófeák 1983—1987 között

Év	Lőtt bak (db)	Arany	Ezüst	Bronz	Összes érmes	%
1983.	57	—	—	—	—	—
1984.	51	—	—	1	1	2
1985.	58	—	1	—	1	2
1986.	45	—	—	—	—	—
1987.	59	1	1	—	2	3
Összesen:	270	1	2	1	4	1,48

Muflonkostrófeák 1983—1987 között

Év	Lőtt kos (db)	Arany	Ezüst	Bronz	Összes érmes	%
1983.	43	—	1	9	10	23
1984.	49	—	—	7	7	14
1985.	41	—	—	5	5	12
1986.	35	—	1	7	8	23
1987.	36	—	1	7	8	22
Összesen:	204	—	3	35	38	18,63

A legkiválóbb trófeák jellemző adatai:

1. *Bruno Steinkraus* 1974. szeptember 20-án, a szentendrei területen lőtt egy 10 kg-os trófeájú bikát. Szárhossz: 117 : 114 = 115,5 cm. Ágak száma 7 : 7 = 14-es. Rózsa: 24,8 : 24,5 = 24,65 cm. A bika 11 éves volt. Minősítése: +1. Pontozás: 213,08.

2. *Norbert Krieger* 1987. szeptember 27-én, szintén a szentendrei területen lőtt 12 kg-os trófeájú bikát. Szárhossz: 104,2 : 117,9 = 111,05 cm. Ágak száma: 13 : 13 = 26-os. Rózsa: 28 : 27 = 27,5 cm. A bika 12 éves volt. Minősítés: +1. Pontozás: 241,56.

Amint látható, őzállományunk gyengé trófeákat rak fel. Az egyetlen, aranyérmes bak 1987-ben, Pilisszentkereszt területén esett. *Otto Hoffstätter* ejtett el egy 510 g-os trófeájú, 144,9 pontot elért, 5 éves bakot. 1988-ban két ezüstérmes őzbakot lőttek területünkön. *Paul Lindner* 460 g-os trófeájú, 115,67 pontos, 7 éves. *Walter Polacek* 380 g-os trófeájú, 121,55 pontos, 7 éves őzbakot ejtett el.

Muflontrófeáink jobbra kis ívűek, szűk állásúak, befelé nővők.

A két legjobb trófea adatai:

1. Elejtette *Ulrich Büchel*, 1986-ban. Szarvhossz: 77 : 77,5 = 77,25 cm. Körméret, első harmad 24,4 : 23,9 cm. 7 éves. Minősítés: +1. Pontszám: 199,95.

2. Elejtette *Hermann Schwere*, 1987-ben. Szarvhossz: 77 : 77,6 = 77,3 cm. Körméret, első harmada 24,2 : 24,1 = 24,15 cm. 8 éves. Minősítés: +1. Pontszám: 195,55.

Vadkanból 50–60 db esik évente, zömében 18 cm alatti trófeával. Néhány érmes akad. A zsákmányolt agyarnak csak egy része kerül bírálatra, általában akkor, ha vendégvadász lőtte. A rendelkezésemre álló adatok szerint, a két legjobb trófea a következő volt:

1. *Norbert Krieger*, 1980-ban, Pilisszentkeresztben lőtt aranyérmes vadkant. A nagyagyar mérete: 23,4 : 23,7 cm. Pontszáma: 113,9.

2. *Gottfried Michael* 1987-ben, Visegrád körzetében, szintén aranyérmes kant lőtt. A nagyagyarak mérete: 22,8 : 23,3 = 23,05 cm. Pontszám: 121,7.

350 ha vadföldünk van, mely nyáron változatos vadlegelőt, télen pedig jó minőségű szálas és lédús takarmányt biztosít a vadnak. Éves téli takarmány szükségletünk a következő: 3000 q szálas, 2000 q lédús, 3000 q szemes. Ezt a vad minden évben jó minőségben megkapja 500 ha-onkénti sűrűségű szarvas- etetőkből, továbbá a szórókon, etetőpadokon. Táppal nem etetünk, de valamilyen szóznok nyomelemekkel és vitaminokkal dúsított tápsóval üzemel.

Korszerű rétgazdálkodást folytatunk 100 ha erdei réten, továbbá sarjaztatott vadlegelőket alakítottunk ki az elsődlegesen vadászati célú erdőrészteltekben.

Nyolc vadászházunk van. Évenként 350–400 külföldi vadász fogadunk egyéni és társas vadászatra. Gondjaink közé tartozik, hogy 10 főnél több személy elhelyezésére nincs vadászház, és a vadászó-hajtóvadászat vendégeit szállókban kell elhelyezni és étkeztetni.

A vadászati módok közül jelentős szerepet kap a barkácsolás. Sokat adunk a szokásokra és a hagyományokra. A külföldi vendégeket kísérő szakszemélyzetünk általában beszél németül. Törzsvendégeink megelégedéssel távoznak, megbecsüljük és tiszteljük az évek óta visszatérő vadászcsoportokat.

Célul tűztük ki a Pilis szarvasállományának minőségi javítását. Erdészetenként 4 — összesen 16 — db, 7 kg feletti agancssúlyú bika lehető évenként. Véleményem szerint a súlyhatárt még alacsonyabbra kellene venni. Sajnos ezzel a vadászvendégek és a szakszemélyzet tagjai nem értenek egyet, és állandóan kibúvót keresnek. 1969–1987 között összesen 2929 db bika került terítékre; ez évi átlagban 154 db.

Apróvadunk gyakorlatilag nincs, az erdőszéleken elterülő mezőgazdasági terület erre nem alkalmas. Ilyen irányú fejlesztési lehetőségeink és törekvéseink nincsenek.

A lapban megjelent írások szerzői: *Iványi Pál*, Budapest Főváros Tanácsának volt elnöke, az MSZMP KB titkára. *Dr. Anda István* főigazgató-helyettes, *Baranyi Katalin* műszaki vezető; *Bánó László* fő-építésvezető; *Bene Kálmán* főelőadó; *dr. Berdár Béla* főigazgató; *Csada Ferenc* főelőadó; *Csizmazia András* osztályvezető; *Eöry Lászlóné* osztályvezető; *Halász Tibor* tervezőiroda-vezető; *Kállay György* főelőadó; *Kőhalmi József* üzemvezető; *dr. Madas László* ny. igazgató; *Sánta Antal* főelőadó; *ifj. dr. Solymos Rezső* erdőszetvezető; *Szabados János* osztályvezető; *dr. Szikra Dezső* főigazgató-helyettes; *Szommer József* osztályvezető-helyettes; *Vida Zoltán* erdőszetvezető, a Pilisi Állami Parkerdőgazdaság dolgozója.